

მეგობრები

მ. მ. მ.

მეგობრებს პარტიულად, რა გინდ მცადოს გეგმია,
წმინდით ყოველი განსწავლეს ჩვენი უღიგისი წიგნი

1929

მე-7-ე პარტიულ კრების შემოწმებულ - გამწმენდი კომისია, საიი ამხანაგის შემადგენლობით, უკვე მიუჯდა მაგდას.

კომისიის ყოველ წევრს წინ უდევს რაღაც დაბეჭდილი ქაღალდი და შიგ ჩაჭკირკიტება.

შემოწმებულ სამეულის ერთი წევრი საკმაოდ ახალგაზრდაა, ერთი საშუალო ხნის, ერთიც ხანში შესული.

ახალგაზრდა, დახვის მუშაა-ო, ამბობენ.

უჯრედის წევრები თუ უპარტიოები უკვე ვაი ხანია ელოდებიან სამეულის მოსვლას; სხედან ადგილებზე და უწყესრიგო ბაას-მასლაათი აქვთ ატეხილი.

დარბაზში გაისმის ერთმანეთში არეული: სიცილი, ხმა-შალალი ძახილი, ხველა, ცხვირის დაცემინება თუ ნოქნარება.

ჭავჭავი მტვერითა, ომბივრის სუნით და თამბაქოს ბოლით არის გაჟღერებული.

გაისმა ზარის წყარუნია. ყრებას ხსნის ხანში შესულს და დარბაზს ყურადღებისაკენ მოუწოდებს. იძლევა შემოწმების მიზნისა და დანიშნულების შესახებ შესაფერის ხანა-განმარტებას და სთხოვს დამსწრეთ სათანადო სერიოზულობით აღსრულებას.

— ასალო ასამბაძე.

იძახის საკმაოდ გარკვეულად ახალგაზრდა.

დამსწრეთა რიგებში სდგება ხანში შესული მუშა-ნოსამსახურე.

შემოწმებულთა შორის რაღაც ჩუმი თათბირი იმართება. ასალო იდროვებს ამით და ისევ თავის ადგილზედვე დგება.

კომისია თათბირს მორჩა და რაღაც ქაღალდები ახალგაზრდა წევრს დაუღაგეს წინ. თანვე ანიშნებენ, ალბათ შეკითხვების დაწყებას.

ასალოს კინკრისაში დაჭკრა და კოჭებამდის დაუარა.

— არა, ამან თუ კიდევ შეკითხვები დამიწყო და, მეტი ჩემს გულს აღარ უნდა: გასკდება, როგორც ყუმბარა!

ასალოს გადაწყვეტილება მტკიცეა. სიმტკიცე მას მუდამ ახასიათებდა. ხუმრობა საქმე ხომ არ არის? ვაცი 20 წელზე მეტია პარტიაში არის. რამდენი ღვინა, გასაჭირი, ზარალი და დამცირება აუტანია, მაგრამ თავი იდაჯერებით, პარტიისათვის ერთხელაც არ უღალატნია, ერთხელაც არ გაქცევია პასუხისმგებლობას და დავალებულ საქმეს.

სულ სხვა არის, თუ როგორ აფასებდენ ამ მის მუშაობას სხვები. სხვებს უფლება აქვთ, როგორც სურთ, ისე შეხედონ ასალოს თავდადებულ მუშაობას, როგორც სურთ, ისე შეაფასონ ის.

ერთი კი არის. ასალოს გლახური ჩამომავლობა ზოგჯერ ისეთ თვისებებს კი ამჟღავნებენ მასში, რაც, წმინდა კომუნისტური თვალსაზრისით, შეიძლება ვერ იყვეს მაინცა და მაინც გამართლებული. არც ასალო ამართლებს იმათ მუდამ, მაგრამ რა ქნას? ჩვეულება მაინც რჯულზე უმტკიცესია!

— თქვენზე განცხადება არის შემოსული, ამხ. ასალო, იწყებს გაუბედავთ კომისიის ახალგაზრდა წევრი.

— განცხადება! იოცებს ასალო.

— დიან, უპარტიო ამხანაგების მიერ, რომელიც თქვენ სამსახურში უდიერობას გიკვირებს.

— უდიერება?! რაში იხატება ესო, თუ სწერს.

— აი, მაგალითად: „ხმამაღალი ბრძანებლობა“, „ძველი ხაზინური ტონი“, და საერთოდ ისეთ მოთხოვნილებათა წყაყენება მუშების მიმართ, რომლებიც მათ მდგომარეობას დიდათ ამბობენ და აუარესებს.

ასალოს არ ახსოვს ასეთი რამ თავისი პრაქტიკიდან. იმ ხნის განმავლობაში, რაც ის საწარმოოს გამგეთ წამოაყენეს, მას ერთხელაც არ ახსოვს, რომ ვინმე პირადი თანხის საჭმისათვის გაესარგო, ან ერთგული იყო საქმის და,

ასეთი მომსთავის არა თუ რაიმე შეკითხვას, არც ერთ გულში მისი უსაზღვრო პატივისცემა არ გაეფლოს და ხშირად თითონაც არ მიშველებოდეს.

ასალო, მართალია, საწარმოო დაწესებულების გამგეა, მაგრამ ძველი მუშური სისხლი ისევ უდღოს ძარღვებში, დღე ან არ გაივლის, რომ ერთი პირი მაინც არ წამოშკრას ხელი სამუშაოს.

მამსადამე, საიდან ვაჩნდა ასალოზე ასეთი „დანოსი“ პარტიის წინაშე?

ასალო დიდხანს ატეხდა ამ კითხვას თავს, მაგრამ პასუხს ვერ პოულობდა ზედ. მისი მცირედი ყოყმანი დანაშაულის ცნობას მიაწერეს: „დღემილი თანხმობის ნიშანია“-ო — ნათქვამია.

და კომისიის ახალგაზრდა წევრი უკვე მზად იყო ასალოსათვის „გახრწნილი“, „უცხო ელემენტი“ თუ სხვა რამ ასეთი მარგალიტები მიეწერა.

მაგრამ უცბათ ასალო შეინძრა: მას გაუფელვა გულში: „ალბათ გიოა ეს, ღვინიყლაპიაშვილი“!

და უცბათვე მოისაზრა, თუ როგორი პასუხი უნდა გაეცა კომისიისათვის:

— პო, შეიძლება, რატომაც არა... მე ეხლა მადონდებ ჩამოდენიშე შემთხვევა ჩემი უდიერი მოპყრობისა. მაგალითად: ერთხელ ერთ მუშას მკაცრად შევნიშნე: „აბა, ცოცხლად გაანძირე ხელები, როგორ მკვდარსავით გამშეშებულხარ-მეთქი“!

კომისიის წევრები ადგილებზე შეინძრენ და გადახედეს გიოს. ასალომაც გადახედა ცალის თვალით. გიომ, კმაყოფილების ნიშნად, თავი მაღლა ააწია.

— მაგრამ იმ მუშის ისეთი მდგომარეობა მისგანვე ხელოვნურად იყო გამოწვეული, მერე ისეთი ხელოვნებით, რომელსაც „საფანელად“ დასჭირდა კერძო მედუქნიდან იმავე მუშის ხელფასით შენაძენი რამდენიმე კვარტი.

დარბაზში ისევ გადახედ - გადმოხედეს. გიომ თავი ჩაჭკადა.

— მეორე შემთხვევაც: — ერთხელ იმავე მუშას თითქმის ბრძანებითი კილოთი მივმართე: „აი, ეს წამილე სახლში-მეთქი“.

დარბაზში ისევ გადახედ-გადმოხედეს. გიომ ისევ ასწია თავი.

— მაგრამ მე ვუბრძანე, რომ წაეილო არა ჩემ სახლში არამედ თავისივე სახლში. ეს იყო ჩემგან ამხანაგურ ძღვენად მისთვის ნაყიდი ერთი კვარტი კარგი ღვინო. უღვიწხთ თუ ვერ გასძლებ, სადილის დროს ცოლშვილთან ერთად შეექვეცი ღვინი - მეთქი—დავაჯალე. დაატანა ასალომ და ცალის თვალთ ისევ გიოს გადახედა. დარცხვენილმა გიომ თავი ისევ ჩალუნა. კომისიის წევრებმა ერთმანეთს გადახედეს.

— მესამე შემთხვევაც! წამოიწყო ასალომ და გიოს კენ უფრო ამკარად მიიხედა.

— მაგრამ რაღა შემთხვევებზე ვილაპარაკო. ის, რაც მე ამ მუშის მიმართ ასეთ უდიერობას მიძღულეს, სოციალისტური აღმშენებლობის ინტერესი გახლავთ და არა პირადი ჩემი, თორემ აგერ არის გიო ღვინიყლაპიაშვილი, რომელიც ყოველივე ამას მე დამიმოწმებს.

გიოს თითქოს მეხი დაეცაო, თავიკიდული იჯდა გაუნძრევლად და გულში ათას ეშმაქსა და ქაჯს უსურვებდა იმ წუთს, როცა მან კალამს ხელი მოჰკიდა ასალოზე ბრალდებების საწერად.

აქამდის ამ შემთხვევით გაოცებული ყრებაც უცბათ გამოეჩვენა და დარბაზში ჩამოწოლილი მიიმე ატმოსფერო უცბათ შესძრა და შეარხია გულიანმა სიცილით.

ვისთვის უბრალო სიცილი და გართობა იყო ეს, მხოლოდ გიოსთვის კი იგი იყო მწარე დაცინვა და უზომო სიძნაულის, თანამეზავრად ამოძრავებული ხმაური.

„აწკი მუვილოზი“

პარტიული ობილი წმინდაჲ

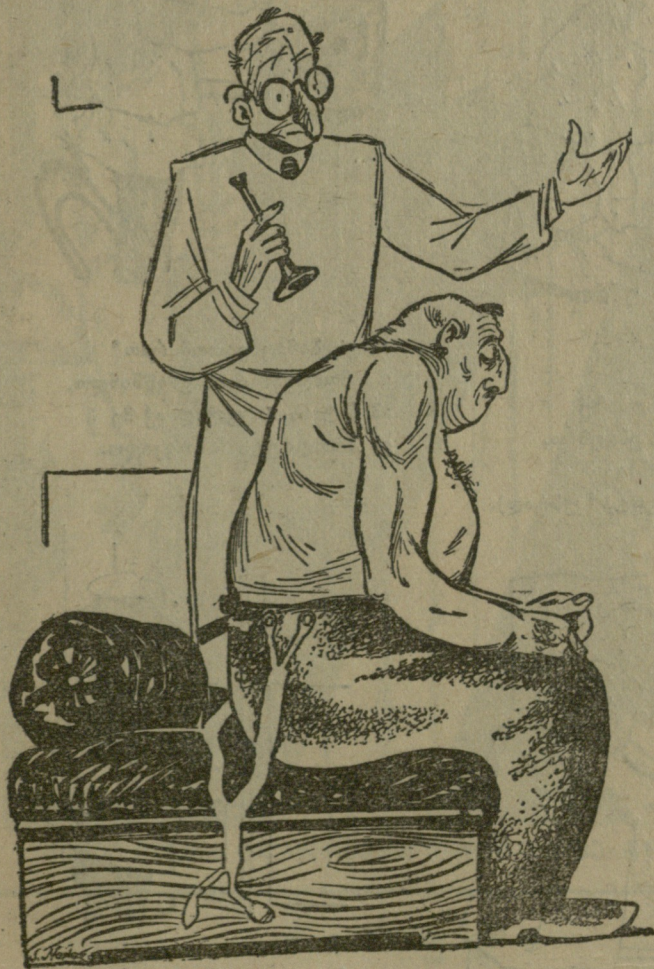
ქრონული
გეგლიოთქა

მოდრა გამაგლებთ, მათქმევეინეთ ეს ორი სიტყვა:
ჩვენი ქარხნისთვის თუმც ზიანი გამიწვევია,
მეგრამ რა ფუყით! მე ვთხოვთ მას მხოლოდ:
მაგ წერილებში, ანკეტებში აღნიშნოთ სწორად;
მიწოდოთ იგი, რაცა ვარ. მე: ნურც რას მომაკლებთ
და ნურცრაფერს მომიმატებთ არყოფილ ცოდვებს.
სიტყვით: იცოდა-თქო სიყვარული მან ქალებისა,
თუმც არ ნამდვილი, ისე რაღა, ცდუნების ზრახვით,
ვერა სძლებდა-თქო უქეთოდ; თუმც თავს იჭერდა,
მეგრამ რაკი გულს გაუფსებდენ „კეთილ-ცხოვრებით“,
არ იცოდა-თქო მან საზღვარი ფულის ხარჯვისა.
სიტყვით: მსგავსათ-თქო უგუნურის გამფლანგველისა,
შორს გარდატყორცნა ქარხნის საქმე, თვისი ვალდება.
ტირილს არჩეულს უხვად ცრემლი ეზლა ვადმომდის,
ვით ფისი-სითხე სამკურალო არაბეთის ხეთ.
ეს ყველაფერი მანდ აღნიშნეთ და დაუმატეთ,

რომ, როცა ერთხელ რესტორანში გულზე მოსული
ესცემდი ამხანაგს, ვაგინებდი უშვერი სიტყვით,
ეწვდი ყორყანტოში და კინწის კვრით ვარედ ვაგვადე
სწორედ ისევე, ვით მაგდებენ შე პარტიიდან.
აწ-კი მუვილობით, პარტიილეთო, უკუნისამდე.
მუვილობით, ჩემო მხიარულო კმაყოფილებაც.
მუვილობით, ძმანო მჯილოსანო, დიდნო ქეიფნო,
ჩვენი ცხოვრების ნეტარებად ვარდამქცეველნო.
მუვილობით, ჩემო თავმომწონე ავტოს გუგუნო;
გულის აღმძვრელო დაფდაფებო, ზურნის ტკბილო ხმავე;
ყურთა გამამირო სალამურო, ბალ-რესტორანო.
მუვილობით, ქაღნო მღელვარება-დაუდგომელნო.
ო, თქვენც მუვილობით, მანქანანო ჩვენი ქარხნისა,
რომელთ ვადმოგქუბთ საყვირის ხმა სმენად საშიში...
აწ ჩემი ჩარხი ბედ-უკულმა შემოტრიალდა.

ისელო

სწორი დიაგნოზი

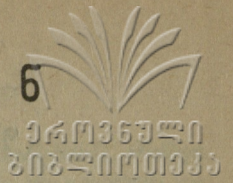

ბავშმაც კი იცის

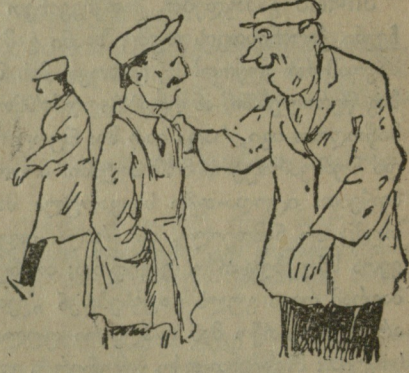

— ექიმო, ეს ერთი ხანია უძილობა დამჩემდა!
— არა უშავს; ვაივლის ეს წმენდა და ძილიც მოგივა:
— (თავისთვის): ამას კი მართალს ამბობს! პარტიიდან
გამომავლებენ და მერე მართლაც ძილის მეტი რა საქმე
მექნება!

— მამილო, ალბად შენ წმენდაზე აპირებ, რომ მაგ
ძველ შარვალს იცვაში!

ჩასუქებულია როსტომი,
 გადმოსდგომია ღიბიო;
 უანგარიშო ჭამა-სმით
 ლამის გაუსკდეს ტყლიბიო.
 სამს პორტფელს ერთად ატარებს,
 მეოთხეც სახლში უდევსო.
 მარაგად ფულებს ინახავს,
 ეგებ დრო გადაბრუნდესო.
 დონ-ჟუანია როსტომი,
 წერწვეტ ქალების მტერიო;
 მის ორგულს და მის უარმყოფს
 ბევრჯერ ადინა მტვერიო;

გამგეა ჩვენი როსტომი,
 მისი სახელიც გრვეინავსო.
 არას დაგიდევს თუ მისგან
 მრავალი კაცი გმინავსო.
 ჯიბით ატარებს პარტიბილეთს,
 თავი გონია ღმერთიო.
 გარედან წითლად შედებილს,
 გული აქვს ძალზე თეთრიო.
 როგორღაც კომბინაციით
 მანდატი იგდო ხელშიო.
 კონტად დამალა წარსული,
 გაძვრა-გამოძვრა ხვრელშიო.
 როცა კრებებზე გამოვა,—
 ხელისუფლებას იცავსო;
 შიგნით კი აღმშენებლობას
 თავივით უთხრის მიწასო.
 ნღვდლებს და ძველ ვაჭრებს ქომა-
 გობს,

პოლიტ-წიგნაკს დაეძებდა,
 გადაავლავს უნდა თვალი.
 ეს ლენინი, ბუხარინი,
 იაროსლავსკი, სხვაც მრავალი.

ჰო, მუშებთან, უნდა იყო
 თავაზიანი და ზრდილი,—
 თორემ ხომ ბევრჯერ გვინახავს
 კოკა წყალზე გატეხილი?

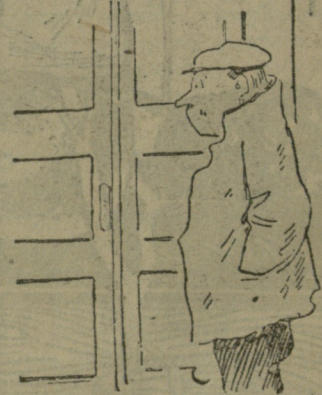

საყდარშიც დადის ჩუმადო.
 აღდგომა დილას უწმომზე
 პასკას მიირთმევს უმადო.
 ხუთი ოფანი უჭირავს
 ამ ჩვენს როსტომა გამგესო,
 და სოფელშიაც ფარულად
 მალალ შენობას აგებსო.
 რომ ჩაიკეტავს კაბინეტს,
 არავის აღარ უშვებსო.
 კარებთან სიბრაზისაგან
 გული უსკდებოთ მუშებსო.
 ეგებ გკონიათ საქმე აქვს—
 ღა იმან ჩააჯინაო!

ქალთა თანასწორობაზე
 ცოლს კარგა ხანს ესაუბრა,
 და ამრიგად შეირიგა
 (ცოლთან იყო „ცოტა“ უბრად).

ან ეს ბინაც ვითომ რაო?
 რა მოხდება რომ გავწმინდო,
 ამ ხატისა ნაცვლად აქ მე
 ეს პორტრეტი ჩამოვკვიდო.

მუხლებზე უზის ღამაში
 მას მკამჩანე ნინაო.
 მაგრამ არ სძინავს მუშგლებინს,
 მარჯვენთ უჭირავს თვალიო;
 უბვე როსტომის მსგავს ნაგვებს
 შემოუჭირა რკალიო.
 მსუბუქი კავალერია
 ყველგან დაცოცავს ფრთხილადო;
 აღბად როსტომსაც ცოდვები
 ერგება ტანჯვის ხილადო.
 ვაი, თუ დადნეს ეს ღიბი,
 დაშკლევდეს ჩვენი გამგეო.
 მიწით აევსოს ქალების
 უოცნით ნასუქი ბაგეო.
 ჩასუქებულხარ როსტომგან,
 მაგრამ გაგვიკრება ტყავიო,
 ვერ გაეჭყევი მუშგლებინს,
 და უშედეგოდ ჩხავიო.

საწვერო ანარიცხები
 ამხანაგო დახეთ წიგნაკს!
 გუშინწინ შემოვიტანე
 თორმეტი თვის წინდაწინ

და კრებაზე ის წავიდა
 სპეტანსაცმლით.. (მაგრამ კმარა).
 როგორ ფიქრობთ—წმენდის მსხვე-
 რპლი
 გაზღებოდა ის თუ არა?

მირიხა.

დონ-კისოტი.

ვინ ვის გასწავლეს

კიდევ იმდენს ილაპარაკებს თავის-თავზე, რომ მთელ დარბაზს გასწავლეს დამსწრეთაგან!

ძირულა

მუშკორების კალმის წვერზე
 ბევრჯერ წამოეგო
 ჩვენი დაბის სიამაყე
 ანობაძე სერგო,
 თემკომისა მდივანია,
 მაღლა მიაქვს ცხვირი.
 მისგან ცული საქმეები
 არის ძალზე ხშირი.

სოფლად ღვარძლს და შურსა სთე-
 საი,
 ლანძღავს მუდამ ყველას,—
 სოფლელები მოითხოვენ
 მკაცრ ზომებს და შველას.
 ღარიბ გლეხებს შესჩიინებს
 „ბოგანო“-ს და „ვირო“-ს,—
 ასეთი მოღვაწე სერგო
 წმენდამ შეიწიროს. დურმიშხანი:

გამოცანა

(ახალქალაქის მასრა)

აღარ ფიქრობს, აღარც შიშობს
 დადრს ისე, თითქოს ნაზობს.
 კაცმა ნაკლი პირში უთხრას—
 აყროლოცება, დიდათ ბრაზობს.
 ბევრჯერ უთხრეს,
 ბევრჯერ მისცხეს,
 მაგრამ ისევ დადის, კვაკობს;
 ვინმეს ტყავსაც რომ ააძრობს
 უხარია, მეოე პრანჭობს. ნორცხვა.

— აბა, მითხარი: გადაგრჩები ამ წმენდას თუ არა?

აკროსტიხი

(სად. ხარაბოშლი)

კომპარტიაში შემძვრალა, მიწები მოუწომია,
 ახლად დაუდგანს სახლები, თავი „მორგანი“ ჰგონია.
 სცხოვრობს რკინის გზის ბინაში, (ეს ვიღას გაუგონია!)
 რძის ყუდვით, ხარების ქირით ფულები შეუკონია.
 წელს, პირველ მაისს დროშები ოდეს მიდამოს ფარავდა,
 თავის ეგნახში საჯაროდ ირაკლი ვენახს სარავდა;
 ამის შემხედავს გლეხებსა ეს თავხედობა ზარავდა,
 იტყოდენ: ნუ თუ პარტია ასეთებს დაიფარავდა?
 კრებებზე თავს იკატუნებს, მშრომელთ დამცველად გამოდის,
 თუ დავალება მიეცა, ზედმეტ დატვირთვად გამოდის;
 არ შეასრულებს არაფერს, დაგემალება არ მოდის,
 თუ უხმე კამპანიაში, ჩხუბობს „ყანწები გამოდი“.

ჩუ! გვარს ვერ გეტყვი, შენ მიხვდი, მხვდილი მარცვლი იკითხე;

ბიგია ბიჭად შავ-შავი, გულდასმით ჩამოიკითხე.

ნი დაბი აკრავს წითელი, თუნდ პარტილითში იკითხე,

ძე სორციელსა არა სცნობს, გლეხში გამოიკითხე.
 მე შენ გაცნობებ ტარტაროზ, რაც მას ბუნებით სჭირია.
 შენ დაუწერე რეცეპტი, რომ არ დაგიჯდეს ძვირია.
 გამწვლელი.

მაცა, ბოშო, მაცა! ჩეიაროს ამ „ჩი-სტკამ“, იქნება ქე გავძვრი როგორმე.

— იცოდე, პარმენ, თუ ვაგჩისტეს, მე შენთან ერთ ნიმუტს არ ვაგჩერ-ლები.

— რატომ, ბოშო, რატომ?

— ნაკომუნისტების ცოლოვო, რომ მითხრან, ხომ უნდა გევეთხარო მიწა და ჩავწვე შილ! მერე მაკრინეს და ოლინკას ლაპარაკს ვილა გოდურჩე-ბა! თელათ გამომიყვანებენ შაოაზე!

— ბოშო, ივენმა ილაპარაკონ, შენ რა გენაღვლება!

— უი, ღმერთო მომკალი! უყურე ახლა ამას შენე! რაეა ილაპარაკონო, ბოშო, რაეა! ღმერთმა ნუ ქნას, რომე ნაპარტიულების ცოლი დამიძახოს ვინმემ, თვარა ზედ შუაზე გამისკდე-ბა გული მწყერივით!

— ბოშო, რეიზა გისკდება ეგ გუ-ლი! რაეა, უპარტიოთ ცხოვრება არ შეიძლება თუ?

— უი, უი, უი! რას ლაპარაკობს ეს ჩემი ცოდვით დასაწვაე, ესა! დედა, დედა, რალა ვქნა მე უბედურმა, რომ „ვაგჩისტონ!“ სალა წევიდე, სად გამოვყო თავი! დევირობ თავს და ის იქნება!..

— რეიზა ირჩობ, შე შტერო, ხომ არა ვკვდები!

— აბა, პა, პა, პა! გაჩისტვა არ ვა-მაგონო, თვარა მვეიშლები! კვტარი ხარ გაჩისტული კაცი, აბა რა ხარ! არალც მანდათი, აღარც ლივერი, აღარც სახელი! უი, უი, უი! ღმერთო, ნუ გააგონებ ჩემ ყურებს და თუ ქალი ცყოფილვარ, მიდღემში შენს ღიღება-ში ვიქნები!

— მეიცა, ბოშო, მეიცა! ნუ წააგდე ვნა!

— აბა, რაეა ვქნა, შე სასიკვდილეც, სამსახურიდან რომ გამოგაგდებენ, სა-ლა წევიდე, შე ღვთის გლახავ, შენა!

— ნუ გეშინიან შენ, ისეც კარგათ შეგინახავ...

— რას შემინახავ შე მაიმუნო, შენა! მიდღემში ჯამაგარი არ ავლია თე-ლათ! შენი სიცოცხლე სულ ავანცე-ბითა ხარ ვაყრონჭილი!

— გააჩერე ენა! არაა მაგი შენი სა-ქმე...

— აბა, ვისი საქმეა, შე სასიკვდილეც შენა!

— ნუ ტლოკინობ თქვა, მე შენ გე-ლაპარაკები, თვარა იცოცხლოს პარ-მენმა, მე შენ დაგაუთოვო გემოზე!..

— მანამ არაფერი ჭამა შენმა გვარ-მა, მე შენ გაჩისტულს სახლში არ ვა-გაჩერდე!..

— თუ გამჩისტავენ და ისიც შენი ბრალი იქნება! ის შალეები რომ მაზი-დვიე სახლში და ველარ მეიყიჭე გუ-ლი კაბებით, რაეა, თეი რაყეხე კი ვა-ეყარა!..

გო.გია.

სწორედ ამიტომ

— ღმერთო, შეგცოდე და მაპატიე. ეხლა თუ ვი ვადა მარჩენ ამ წმენდას, ჭეშმარიტი მორწმუნე ვავხდები.

„მ ი ტ მ ა ს ნ ი ლ ი“

ფოთი

ნინა:— დასწყევლოს გამჩენმა ასეთი ცხოვრება, რავე უკუღმა დატრიალდა ჩვენი ცხოვრება, მზის მთვარედ გადაქცევას კი მოველოდი და თუ ეს ასე მოხდება, ვერ წარმომედგინა. ჩვენ, კეთილშობილებს ყოველივე ღირსება წაგვართვის, მუშების და გლეხების სამართალს დაგვიმორჩილებს. მეტი გზა არ დაგვრჩენია— ჩემ-

მა ქმარმა, რომელმაც ოქროს მედალით გიმნაზია დამთავრა, შავ მუშებთან უნდა იმუშაოს... ჰაი გიდი; რავე წახდა დროება; რა ღირსეული ოჯახი გექონდა და რა დღეში... დღეს— ხვალ, დღეს ხვალ და ამ ურჯულ კომუნისტების გადაკარგვას, საშველი არ დაადგა. ახლა ძალაუნებურად ჩემი ქმარიც კომუნისტი უნ-

და გახდეს, (დახედოს წიგნს, რომელიც ბავშვს უყავია). გატყა, წინ მიგეცა მაი წიგნი, რომელი წყეულმა?

ბავშვი:— ვერამ მომცა, დედი.
ნინა:— დასწყევლოს გამჩენმა! როგორ ვაბედა ჩემს ოჯახში ურწმუნოე ბის წიგნის შემოტანა. მობრძანდეს, დღესვე ავაკრევენებ ბარგს ჩემი ოჯახიდან. არ მოჰკიდო, შეილო, ხელი კომუნისტებია დახატული შიგ კომუნისტები.

ბავშვი: — დედა, ვერამ მითხრა კომუნისტები კარგიაო, პიონერთ მიგიღებნო. (შემოდის ვერა კალათით).

ნინა:— როგორ ვაბედე, ვოგო, ჩემს ოჯახში ამ წიგნის შემოტანა ან როგორ გაუბედე ბავშვს პიონერად მიგიღებნო? მეორეჯერ არ გაიმეორო იცოდე, თორემ შავ დღეს დაგაყენებ (მოსამსახურე ვადის, შემოდის, ალექსა ტიკტორით ხელში, ჩაცმული მუშურად, სახე უღიშის).

ალექსა:— (გააგორებს ტიკტორას შიგლაზე) ნომერი—გავიდა!

ნინა:— რისი ნომერიო (ალექსას ამოაქვს ჯიბიდან წითელი ყდიანა კანდიდატობის მანდატი და უჩვენებს).

ალექსა:— რა ვქენი და დაიბადა ექვსთვიანი სტაჟით. ჩვენი ოინი ვავიდა. ამხანაგები მყავს მოწვეული და მალე მოვლენ. შენ იცი, როგორ დატრიალდები, და მოგიკვდეს ბიჭი თუ ამდენი ხნის სიმწარე სიამოვნებათ არ შეგიცვალო. სულ მოკლე ხანში ვავხდები დიდი „ოტვეტსვენიკი“. დღემდის რომ ასე მოგქცეულიყავი, ჩვენი საქმე კარგად იქნებოდა.

ნინა:— რა ვიცი, შენი ქირიმე; მოვლენ—მოვლენო, მაგრამ არავინ იღარ სჩანს.

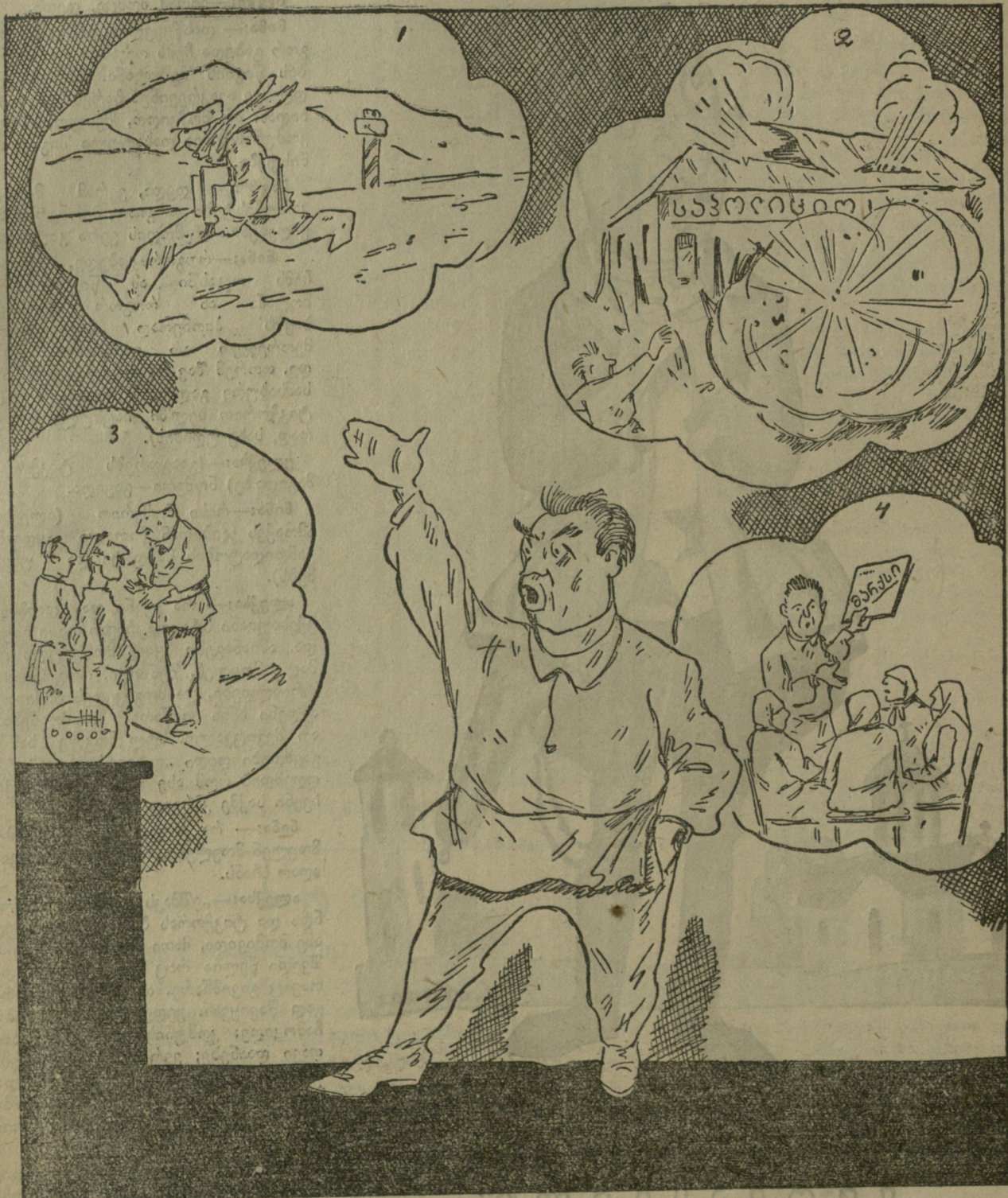
ალექსა:— „ეშმაკს ღენო არ ჰქონდა და ტიკტორას ბერავდა“—ო მეც ასე მომივიდა, მათი მოსვლის იმდღეა შეიდი წელია რაც შენ შეგაქუსე და თავიც გავიმწარე. ან კი საქმეს კარგად წავიყვან. კედელზე სურათები ჩამოვიდე; კომუნისტების გინებათავი დაანებე; ვერას ნუ აჯავრებ, თორემ ქე ეტყვის კომსომოლებს და მათ ხელში ჩავარდნას ჯოჯოხეთში ყოფნა სჯობია. ასე ჰქენი შენი ქირიმე ასე.

ორასიანი ადგილზე წამოვსკუბოდა, ჩვენს ბედს ძალი ვერ დაჰყვდეს, არ მოგაკლებ ინდიკო-კოვერკოტის პალტოებს. მხოლოდ შენი ქირიმე ცოტა კიდევ მომიტინე, მადროვე, ეს წმინდა გიორგის ხატი (მიუთითებს ხატზე და ვადიწერს პირჯვარს) ჩვენს საწოლ ოთახში გადავიტანოთ. ცოტა პუდრი და დუხის ეკონომია გააკეთე და იმ შენს კონტა ტუჩებზე პილპილსავით ნუ გააწითლებ. ასე, გენაცვალე, ასე.

ვახაგული.

წევრიანი
საქართველოს მწიგნობართა კავშირში

1. ქარივით დავქროლავდი ქალაქსა და სოფელს შუა და ვამზადებდი რევოლიუციას; 2. ვაფეთქებდი თვითმპყრობელობის ბუნავს. 3. ვებრძოდი გლეხების შეუგნებლობასა და სიბნელეს; 4. ვაღრმავებდი ქალთა შორის მუშაობას...

შიკრიკი

— ბიჭო,—გასძახა საქმეთა მმართველსა სტინწიან ბარიტონით შიკრიკს,— მოდი აქ. შენ წახვალ ეხლა ჩემსას, პორტფელი დამრჩა და მომიტან. ჩქა-

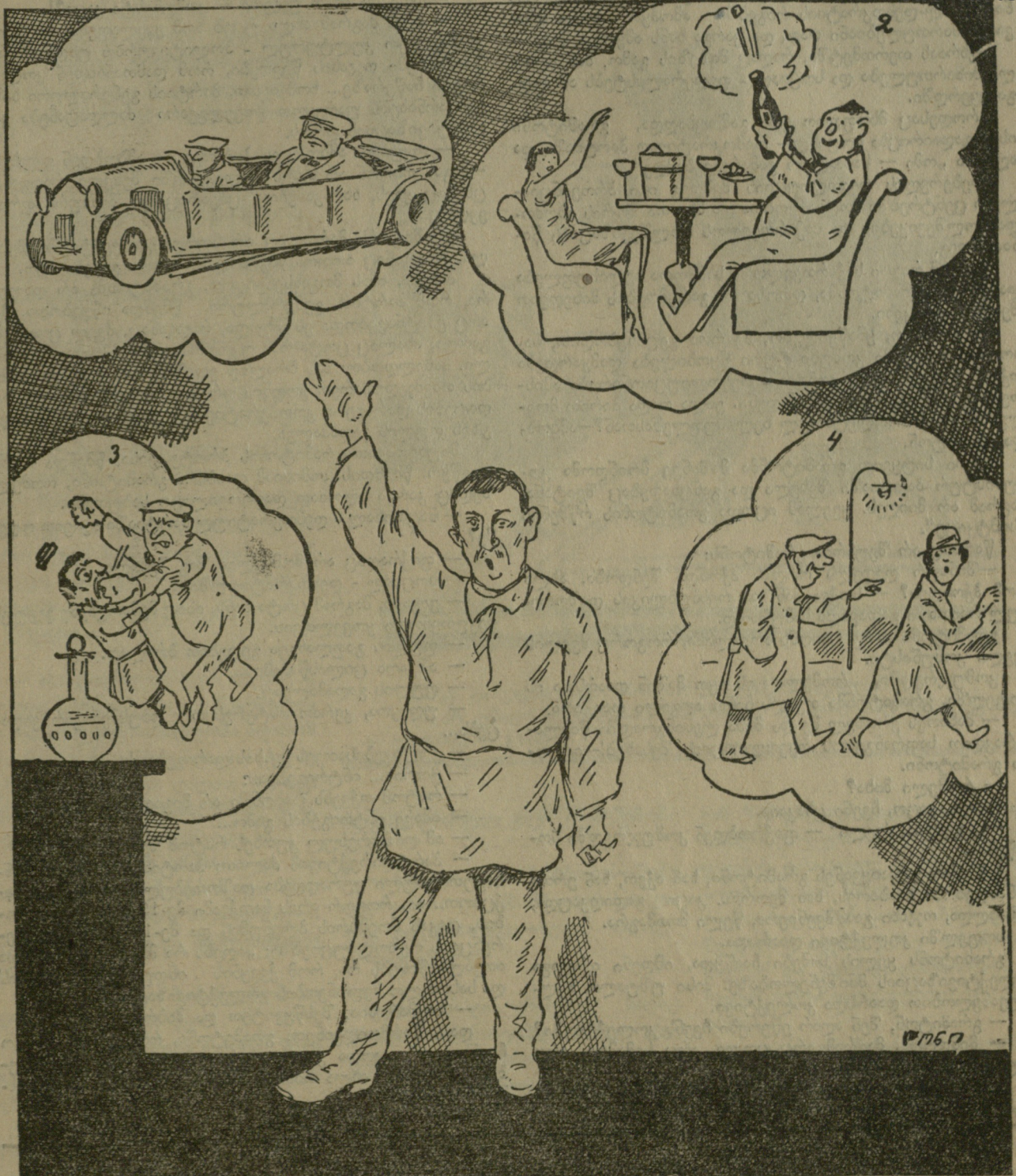
რა. მისული რომ არ მეგონო, მოსული გაჩნდი.

— კი, მარა, ბატონო, ბატონი გამგე მგზავნის ეხლა მუშკოლოში თეთრულისთვის, ოჩერედი ყოფილა ტავარნი ბოვეზდის სივრძე. იქედან მაშინის-

ტკისთვის გამოვიარო უნდა გოსმეტორგში ღუნის საყიდლად და ამავე მიმართულებით ბუშხალტერისათვისაც უნდა ვიყილო პაპიროსი.

კვანტბი.

საქმე სხვათა...

1. მართლაც ქარივით დაჰქროდა ქალაქსა და სოფელს შუა; 2. აფეთქებდა შამპანიურს; 3. ებრძოდა შეუგნებლობასა და უცოდინარობას; 4. აღრმავებდა ქალთა შორის მუშაობას.

სადგ. ნავთლული

„ტარტაროზ“-ჯან გენაცვალე,
შემოგველე თავსა,—
სიკეთისთვის ნუ გამწირავ,
ნუ შემამთხვევ ავსა.
დავალების შესრულება
მთლად ვერ შევსძელ, მარა..

აქაური ამბავიდან
შენთვის ცოტაც კმარა.
სადგურის სისუფთავეზე
გავიფიქრებ როცა,
მყისვე თვალწინ დამიდგება
დარაჯ-ქალი როზა.
მასთან პირობით შეკრულან
მარუსა და სონა,—

კახეთიდან არაყს ზიდვენ,
შეკრეს ფულის კონა.
მწყობრად, შეხმატკბილებულად
აღიდებენ ღმერთსა,—
პარტიაში ნუ დასტოვებ
მათგან ნურცა ერთსა.

გ რ ა მ ი ტ ო ნ

რევოლუციის დამარცხების შემდეგ, გრამიტონმა საციონალ-დემოკრატიის რიგებში ამოჰყო თავისი მრავალმხმართულებიანი თავი და კარგა ხანს ამოყოფა შიგ.

ცხრაას თერთმეტში, რაღაც მიზეზის გამო, მან იცვალა მიმართულება და სოციალ - ფედერალისტებს ამოუდგა გვერდში.

როდესაც მსოფლიო ომი გამოცხადდა, გრამიტონი ისევ გადაირიცხა სოციალ - დემოკრატიულ პარტიაში და აღიარა „ომი — საბოლოო გამარჯვებამდე“.

თებერვლის რევოლუციის შემდეგ იგი პროვინციულ ცენტრებში მოღვაწეობდა და სხვათა შორის იბრძოდა ბოლშევიკების და საქართველოს ბოლშევიზაციის წინააღმდეგ.

მაგრამ რაღაც საქართველოში საბჭოთა ხელისუფლება დამყარდა, გრამიტონმა, დროსა და გარემოების მიხედვით შეატრიალა კეხი.

— გახსოვთ, ყმაწვილებო, მე რომ გეუბნებოდით, საბოლოოთ ჩვენში კომუნისტური წყობილება დამყარდება თქვე? ზოგიერთები, კონტრ - რევოლუციონერები ამისთვის მებრძოდნენ და მღვინდნენ... ეხლა რაღა პირით მოვლენ ამ ჩვენ პრეტელარულ ხელისუფლებასთან? — ამბობდა გრამიტონი.

ერთი სიტყვით გრამიტონმა მაშინვე მოინდომა კომუნისტურ პარტიაში შესვლა და განცხადებაც შეიტანა, მაგრამ არ მიიღეს. ყველამ იცოდა გრამიტონის რწმენის „სიმტკიცე“.

წარბიცი არ შეუბრია გრამიტონს: — შინაურ ღვდელს როდის ჰქონდა შენდობა, ახლა რომ ჰქონდეს? — სთქვა მან და რესპუბლიკის დაშორებულ რაიონში გადავიდა სამუშაოდ.

გრამიტონი ახალ რაიონს მოეწვინა, როგორც ძველის ძველი კომუნისტი.

კომუნისტურ რაიონში, რომელიც ის იყო მაშინ დაარსდა იმ სოფელში, გრამიტონმა თვალსაჩინო ადგილი დაიჭირა.

— მასსოვს ერთხელ მე და მიხა ლენინგრადში წავალა — პარაკდით საფრანგეთის რევოლუციის შესახებ! — იტყვოდა გრამიტონი.

— რომელი მიხა?

— აგი, კაცო, ჩვენი ცხაკაია.

— „ძველია, ძველი“ — ფიქრობდნენ კომუნისტურ რაიონში.

ხან იქით გადაიყვანეს გრამიტონი, ხან აქეთ, ხან ერთი თანამდებობა ჩააბარეს, ხან მეორე... კაცი ვადიდკაცდა, დასაზღადა, ოჯახი გაამშვენიერა, წელი მოიმაგრა.

სოფელში კოლექტივი დაარსდა.

გრამიტონს ყელის სიმები ჩააწყდა, იმდენი იქადავა კოლექტივიზაციის მნიშვნელობაზე. მისი უშუალო ხელმძღვანელობით დაარსდა კოლექტივი.

— გრამიტონ, შენ აღარ ეწერები ჩვენს კოლექტივში?

— მინდოდა, მაგრამ არც ცოლი, არც სიმამრი, არც სიდედრი არ მანებებენ.

ხომ იცი მათში კიდევ არის გამუდმარი ძველი შენეღულება, წვრილ-ბურჯუნიული მსოფლმხედველობა...

— მერე და იმათ უჯერა = კომუნისტი-საცი?

— არა, მაგრამ ახლა უცებ ხომ ყველაფერი არ შეიძლება. ჯერ კულტურულ - პოლიტიკურად უნდა მოვამზადო ჩემი ოჯახის წევრები, რომ დამთანხმდნენ კოლექტივში ჩაწერაზე... ხომ იცით, პარტიის გენერალური ხაზი გვიკარნახებს უარყოფით ყოველგვარი ძალდატანება კოლექტივიზაციის დროს.

— ტყუილს ამბობს ეგ პირში. — ამბობდნენ გლეხები — მაგას თითონ არ სურს კოლექტივში შესვლა, რადგანაც ცხენიც თივს, ხარ-კამეჩიც, ცხვარიც და შინაური ფრინველიც...

გრამიტონს მართლაც არ სურდა კოლექტივში შესვლა, რადგანაც თითონ საკმაოდ მდიდარი გლეხი იყო.

პო-და, იმას მოგახსენებდით, გრამიტონმა არ დაიჯერა, რომ პარტიის გენერალური წმენდა იწყებოდა. მას არც ებიტანებოდა ეს წმენდა, რადგანაც, ძველ ცოდვებს ვარდა, ახალიც ცოტა-რამ უკუღმართობა ჰქონდა ჩადენილი. სახელობრ: მას ბრალად ედებოდა საკრედიტო ამხ. - ბის თავმჯდომარეთ ყოფნის დროს კულაკებისათვის კრედიტების დარიგება, კოპერატივის ფულის გაფლანგვა და გზის ფულის გადაშალვა.

მიუხედავად გრამიტონის პროტესტისა, წმენდა მაინც დაიწყო. წმენდის კომისიამ დაიბარა გრამიტონი, რომელსაც კარგა ბლომად დაგროვილიყო საბუთები.

— ნაციონალ - დემოკრატიულ პარტიაში იყავით ოდეს მე?

— ფიქრადაც არ მომსვლია შიგ შესვლა.

— სოციალ - დემოკრატიულში?

— ვიყავი, მაგრამ ცოტა ხანს, ისიც შემარცხენი ჯგუფს ვეკუთვნოდი ყოველთვის.

— ფულის გაფლანგვა ვედებათ ბრალად.

— აშკარა ცილისწამებაა...

— ფულის გადაშალვაც.

— უდავოა, კერძო ინტერესით დაუხმენივარ ვილაცქებს...

— კულაკებისათვის სესხის დარიგებაც!

— ჭოჩია... ინტრიგებია...

— რატომ თქვენს რაიონში არ მივიღეს პარტიაში?

— იმავე ინტრიგების გამო...

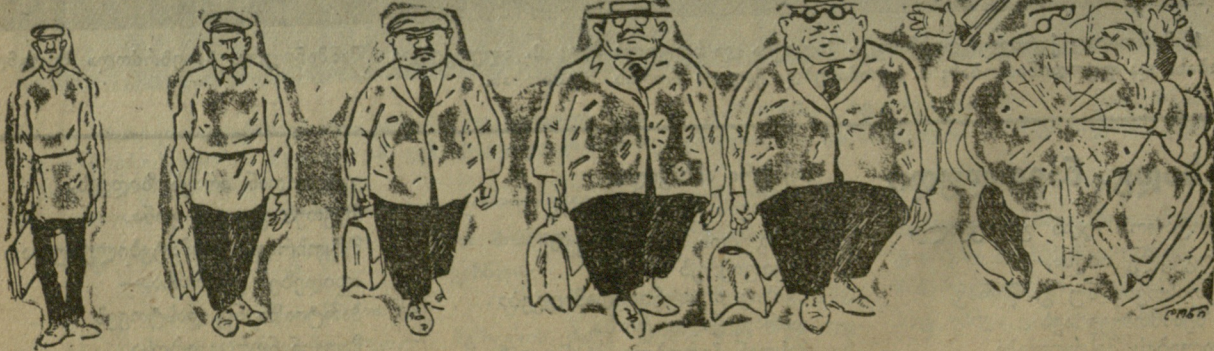
— ამ დაშორებულ კუთხეს რატომ შეკედლებინართ?

— პარტიული რეტივის ძალით: პარტია გვაგალებს განსაკუთრებული ყურადღება დაშორებულ რაიონებს მივაქციოთ.. აი, როგორ არის ნათქვამი მე-15-ე პარტკონფერენცის, ციკას ნოემბრის პლენუმის და მე-16-ე პარტკონფერენცის რეზოლიუციებში: „იღებს რა მხედველობაში და ითვალისწინებს რა, რომ ქვეყნის ინდუსტრიალიზაციის და სასოფლო მეურნეობის კოლექტივიზაციის“..

— საკმარისა, შესწყვიტეთ და მიბრძანდით!

და... წარმოიდგინეთ: გრამიტონი, რომელმაც „მამაო ჩვენსათ“ იცოდა ყველა რეზოლიუცია - დადგენილებები, როგორც ახლა თითონ ამბობს ხოლმე, — „გამოჩინეს“ პარტიიდან.

მოელოდით ამას თქვენ? ტერისტი

ვერ მოთავსდა თავის ტყავში და აფეთქდა თავისთავად.

— საით გირჩევენა? მე მგონია „სიცოცხლე“-ში ჯობია. წავიდეთ, ერთი ზორბათ ვივანშმოთ!—დაბეჯითებით და დიდი სიყვარულით და-მბატიყა ჩემმა ძველმა ნაცნობმა მიხაკომ.

მე რა თქმა უნდა, სხვის ხარჯზე ქეიფის წინააღმდეგი არასდროს არ ვყოფილვარ, მაგრამ ამ შემთხვევაში ყოველგვარ ფორმალისტობისა და დიპლომატიის გარეშე გავიპატიე და მადლობის გადახდით ვარი ვუთხარი.

— უარის თქმა არ შეიძლება. უსათუოდ უნდა წამოხვიდე.

— ვიცი, ძამია, რა მუცლის გვრემაცა გაქვს. დაბატიყება კი არა, ქუჩაში სალამს არ მადღევი!—გავიფაქრე და წასვლა დავაპირე.

— შენ არ მომიკვდე არ გაგიშვა, ერთი კვირაა დაგეძებ, შენთან ერთი სერიოზული საქმე მაქვს და... იქ გიტყვი, წამოდი!—მკლავში მკლავი გამიყარა.

წავედით.

— აბა ცოცხლათ! ჯერ საუზმე... შემდეგ სადილი. გასცა განკარგულება ჩემმა ნაცნობმა. მადლობა თვითონ იღისრა და, რა თქმა უნდა, პირველად ჩენი სადღეგრძელო დალია; შემდეგ ჩემი ცოლის, შვილების, მშობლების, დედ-მამის, ბებია-ბაბუასი და სხ.

განსაკუთრებულ სასიხით და სიტყვებით დაილია ჩენი ძველი ძმობისა და ნაცნობობის სადღეგრძელო. შემდეგ მორცხვით და თვალების არიდებით დამიწყა:

— იცი ამხანაგო ზოსიმე, რომ პარტიაში წმენდა დაიწყა?

— მერე რა. კარგია ძალიან. შეუფერებლებსა და მიტმასნებულ ელემენტებს გამოაძეგებენ!

— კი, მაგრამ... ჩემი ძველი წარსულის შესახებ გამწმენდ კომისიაში ვილაცას განცხადება შეუტანია.

— მერე რა, სიცრუე სწერია რაიმე შიგ თუ?

— საქმეც ის არის, რომ ყველაფერი სიმართლეა.

— მარა გინდა, სიმართლეს თუ კი სწერენ, რაღა გაწუხებს?

— როგორ არ გაწუხებს, შე კაცი კაცო! იმ მასალების შემდეგ პარტიაში ვინღა გამაჩერებს?

— მერე და, ჩემგან რა გინდა? სადაური გამწმენდი კომისიის წევრი

— აწ რა გვეშველება, რომ პარტიიდან გამოგვადგეს?
— არ უშავს; ვიცოდი ასე მოხდებოდა და იმიტომაც მოვეწყვე ასე, ყველაფერი გვაქვს!

მე ვარ, უპარტიო კაცი, რომ შემომჩივი?

— ნუ იცი, კაცო, მასხრობა!—შემევედრა მიხაკო და გამომწვიდებისას კიდევ ჩამელაპარაკა:—ხვალ სადილი ერთად გვჭამოთ.

უჯრედის ღია ყრებაზე, სადაც წმენდა მიმდინარეობდა, მიხაკო ყველაზე გვიან გამოიხადეს.

თავისი ავტობიოგრაფია დაიწყო ძალიან შორეულ რევოლიუციონურ წარსულიდან. გზა და გზა მოწმებდათ ასახელებდა ცნობილ რევოლიუციონერებს, რომლებიც დღეს ცოცხლები აღარ არიან.

— ამხანაგო, ცოცხლები დაასახელებ!—უთხრა კომისიის წევრმა.

მიხაკო იხტიბარს არ იტენს და თავისას განაგრძობს. დიდის რიხით აღნიშნავს მონაწილეობას სამოქალაქო ომში. „ნივთიერ საბუთათ“ აჩვენებს ხელს, რომელსაც აჩნია ძველი კრილობის ნიშნები.

— სამოქალაქო ომის სიმკაცრეს

ვის ზურგზედაც გადაუვლია, ვისაც სისხლი დაუდვრია საბჭოთა ხელისუფლების დასაცავად, ვისაც დენიკინ-კოლჩაკისა და მთელი რიგი კონტრ-რევოლიუციონერებთან ბრძოლაში შეუწირავს თავისი ჯანი, —ისინი გამოგებენ და კიდევაც დამიმომწმენენ, მაგრამ ჩემდა საუბედუროდ აქ არ არიან...

— აგერ ვარ; მე ვიცი!—წამოვიძახე და: დაწვრილებით ვუამბე კომისიას მიხაკოს წარსული.

— მიხაკოს, როგორც უარყოფით ელემენტს, ყველა კარგად იცნობთ, რაც შეეხება ხელზე კრილობას, მიღებული აქვს არა სამოქალაქო ომში, არამედ საროსკიბოში, სადაც თავის ამქრებს ჩხუბი აუტეხა და დასჭერს.

— მე კი არა, მათ ამიტენეს ჩხუბი! —თავი „იმართლა“, მიხაკომ, დარბაზში სიცილი გაისმა.

ყურჩამოყრილი მიხაკო უპარტიო-ლეთოდ დაბრუნდა სახლში.

ტოქსინი.

გვიანლა

კამპანია, რომელიც „კამპანიისათვის“ ემზადება

მიზა მოქნილადემ დიდის ვაი-ვაგლახით მოახერხა პარტიაში შესვლა. — მიმიღეს, მიმიღეს—მიახალა მან ცოლს.

— მართლა? გენაცვალე რა მოხერხებული კაცი ხარ; აბა ესლა შენ იცი, ისე კი არ ქნა, მეწვევიკებას დროს, რომ ვერაფერი იხიორე — ჯაკა თიჯქმის მინისტრი იყავი, შარა რა შეგრჩა ბოლოს ხელში? თითქმას არაფერი.

— შენ ჯავრი ნუ გაქვს, ეხლა მეც ვისწავლემ ჭკუა — უპასუხა ცოლს მიზამ.

— თქვენ არ გესმით მოვალეობა, სოციალისტურ მშენებლობის დროს კიდევ მეტი ნერვების დაჭიმვა და ენერჯია საჭირო — ეტყოდა ხოლომე ხშირად მიზა თავისი ხელქვეით მუშა-მოსამსახურეებს. ორი-სამი კიდევაც მოხსნა სამართლიანი შენიშვნისათვის სამუშაოდან.

ერთხელ მიზა მოქნილადე თავშეხვეული მივიდა სამსახურში.

— რა დაგეპართათ თავზე? — შეეკითხა მას მორჩილი საქმეთა მმართველი.

— არაფერი, ისე ცოტა მტკივა — უპასუხა აბნეულაით მიზამ. ამ დროს გაისმა ტელეფონის წკრიალი.

— ალოო! ჰო მე ვარ მიზა, როგორ ვარ და ძალიან ცუდათ, წუხელი სადღაც თავი გამიტეხია, დღეს „პაბ-მელიაზე“ წავიდეთ? კარგი წავიდეთ, მაგრამ სად? „ნად კუროი“—ში მომბეზრდა, მოდი ისევ ვერის ბარკში წავიდეთ „ტამ ბოლენ უიუტნო“, მაგრამ იცოდნე სონა წამოიყვანე, ანიკო მეტის მეტი აჩხლი ყოფილა, კარგი ნახვამდე, ეხლავე ავტომობილს მიამიყვანებენ და წამოვალ.

ერთი საათის შემდეგ მიზა მოქნილადეს ავტო ვერის ბაღებისაკენ მიაქროლებდა. გადიდკაცებულმა მიზამ თავის ოჯახში ყველაფერი განაახლა. ძველი არაფერი აღარ მოსწონდა. ბოლოს ცოლსაც აუხიორდა: — მე შენთან ცხოვრება არ შემიძლია, ჩვენ უსათუოთ უნდა განვშორდეთ ერთმანეთს.

— რატომ, რისთვის, რა დაგიშავე კაცო?

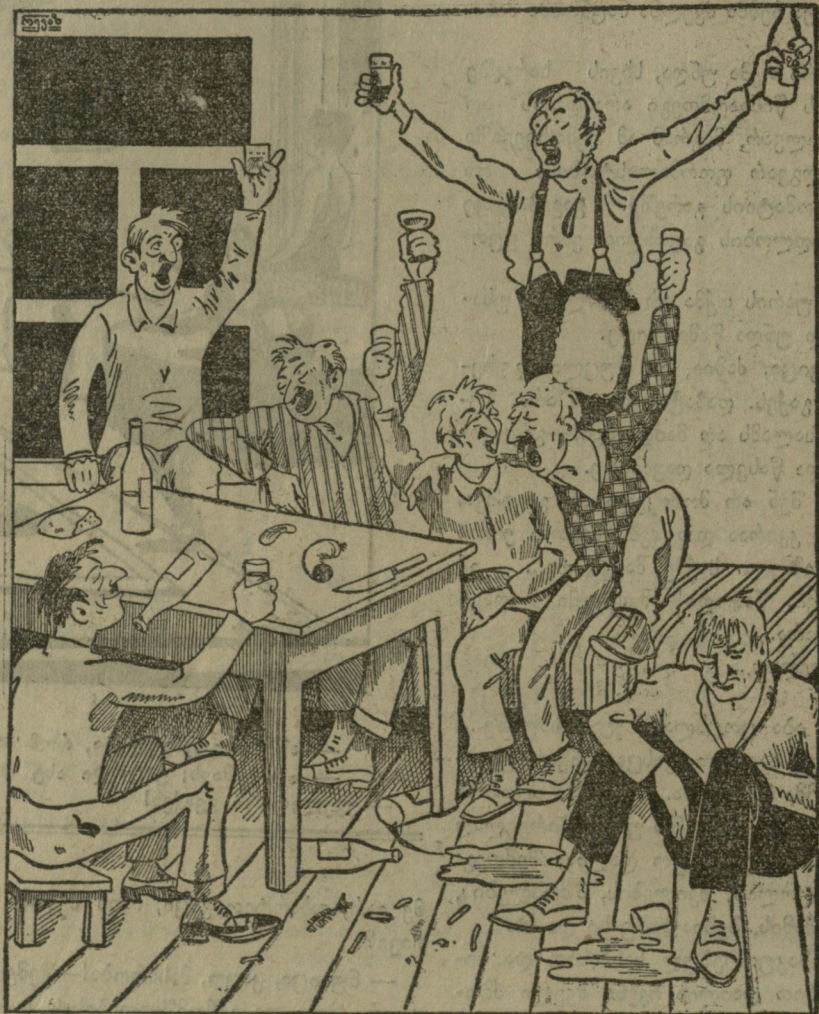
— ისე, აღარ მომწონხარ, ცხოვრება წინ მიდის, ყველაფერი უმჯობესდება, მეც მინდა უკეთესი ცოლი მყავდეს. ასე თუ ისე ერთ მშვენიერ დღეს მიზამ ცოლი სახლიდან გააძევა. ცოლათ მოიყვანა ერთი კოპწია მოცეკვავე ქალი. განაგრძობდა განცხრომით ცხოვრებას.

— რამ გამოგცვალა ასე უტბათ კაცო—ეუბნება მას ხშირად ახალი ცოლი.

— რა და გლახა სიზმარები მაქვს, მე უსათუოთ პარტიიდან გამაგდებენ.

— რატომ, ვინ რა იცის შენ რას სჩადიხარ.

— არ შეიძლება დაახლოვებით მანეც არავინ იცოდეს ჩემი ამბები.

— ამხანაგებო, გაუმარჯოს წმენდაზე ჩვენს შეერთებულ გამოსვლას, ჩვენი ქარხნის დირექტორის, წესიერაძის წინააღმდეგ, რათა შემდეგში უფრო დაუსჯელად განვაგრძოთ ჩვენი მოქმედება.

— უკაცრავად, ჩვენ „ამხანაგები“ კი არა, პატიოსანი მსმენელები განლაგართ, გესმის, მსმენელებო!

გამოიკვალა ის ტრესტშიაც: ამას წინათ მოხსენებაც კი გააკეთა საწარმოო თათბირზე სოციალისტური შეჯიბრის შესახებ.

— ამხანაგებო! ჩვენ თავი უნდა დავდვათ და შევასრულოთ პარტიის დირექტივა თვითღირებულების შემცირებისა და შრომის ნაყოფიერების გადიდების შესახებო — რიხიანად განაცხადა მიზამ.

მუშა - მოსამსახურეებსაც მეტათ თავაზიანათ ეპყრობა ამ ბოლო ხანებში:

— ამხანაგო თქვენ ავანსი გნებავთ? ეხლავე გამოვიწერთ.

— დაჯექი კაცო, რატომ ხარ ფეხზე, ძველი დრო ხომ არ არის, გადაეჩვიეთ ამ ბიუროკრატიულ მანერებს.

— აბა კაცო პაპიროსი მოსწიე. ძველი.

მ შ ა დ დ ე ბ ა

„ტარტაროზი“-ს

სკეციალური

საკუპრაკო

ნომერი

სიფრთხილეს თავი არ სტკივა

— კოტე, გენაცვალე, აი, ეს საზაფხულო წლია უსათუოდ უნდა მიყილო. გესმის, უსათუოდ!

— მოიცა, ერთი ეს წმენდა ჩაატარონ და შემდეგ:

ერთი კაცის ისტორია

სინამდვილე

მეტად ძნელია სოფლად ცხოვრება, განსაკუთრებით მაშინ, როცა დაიწყება შემოდგომის გრძელი დამეება და დაუსრულებელი წვიმები! ზინარ სახლში მარტოდ მარტო და გული მწარე ფიქრებით გეკუმშება! ირგვლივ სამარისებური სიჩუმეა. მოდაან მოსაწყენი ყვითელი დღეები; რაც არ უნდა დიდი ენერჯია დახარჯო საზოგადო საქმისთვის მაინც არაფერ დაგაფასებს ღირსეულად!

არა, საქმის კაცს სოფლად არ მოეცლება, თუ გინდა სახელი დამსახურო ქალაქს უნდა მიამუშურო. იქ აუარებელ ნაცნობებს გაიჩენ... არასოდეს არ მოგწყინდება აპრიალბებული ქუჩები, ამწვანებული ბაღები, თმა მოკლე, ტუჩებ-შედებილი ქალების ცქრი-

ალი, ავტოების ნავარდი და ირგვლივ გამეფებული უსაზღვრო ბედნიერება! ოხ! ღმერთო! როდის მოვშორდები სოფლის ჭაობს.

ასეთ ფიქრებში იყო გართული სოფ. ამბოლების (გურიი) მცხოვრები გრიშა სინარულიძე, რომელმაც ვერ აიტანა სოფლის „მძიმე“ ატმოსფერო და ერთ დარიან დღეს თავისი ხარახურა ჩემოდანში ჩაალაგა და ქნა „პირი ქალაქ თბილისისაკენ“.

ჩამოსვლის შემდეგ არ გაუვლია დიდ ხანს რომ გრიშა სოც-ურბოუნველყოფის სახალხო კომისარიატის სათამაშოების პასუხისმგებელ თანამშრომლის თანამდებობაზე გამოიჭიმა. ტკბილად ამოსუნთქა მან და მომავალ განდიდებაზე დაიწყო ოცნება,

მაგრამ მეტად გულ-ცივი აღმოჩნდა დასახლებულ კომისარიატის აღმინისტრაცია, რომელმაც გაბუნდებულ ბული გრიშა პასუხისმგებლობა მისცა რალაც ასი მანეთის ჩაიმასქნებისათვის.

გრიშას აქ არაფერი ჩაუდენია უჩვეულო. 18 მანეთად ნაყიდ საათის ფასი 118 მანეთად გადააკეთა, 100 მანეთი არც ისე დიდი თანხაა რომ კაცს სამუდამოდ სახელი გაუტყდეს და აფერისტად მონათლონ.

წარმოიდგინეთ არც სასამართლომ მიიღო მხედველობაში თანხის სიმცირე და გრიშა მაინც გაასამართლა, რომელსაც 5 წლით თავისუფლების აღკვეთა მიუსაჯა; ალბად მიზნების გამო იმავე სასამართლომ სასჯელი გაუნაგვრა, განახევრებული სასჯელი ამნისტიის ძალით შეუმცირეს და ერთ წლამდე დაიყვანეს; ბოლოს ერთი წელი ხუთი წლის პირობით სასჯელად პატიმრობა შეუცვალეს.

სასჯელს ვინ ჩიოდა რომ ყოველივე ეს გაზეთებში არ დაბეჭდილიყო და ქვეყანას არ მოფენოდა.

ვერაფერსაც დამაკლებენ... სასამართლო შეცდა... ყოველივე მოჭორილია. ტროცკისტობაც დამწამეს...

ზე მეტად გულჩვილი კაცი ვარ და ვერ ავიტანე ინვალიდების და საერთოდ დასაწყლებული ხალხის ცქერა. სამსახურს ჩემით დავანებე თავი—ასე ეტუნებოდა ნაცნობებს გრიშა და მართლაც არ გაუვლია ჩამოდენიშე დღეს, რომ ერთი დაწესებულებიდან გაბითურებული — გაპანლურებული გრიშა მეორე დაწესებულებაში გამოიჭიმა უფრო მაღალ და საპასუხისმგებლო თანამდებობაზე, როგორც არის: შრომის ბირთვის მთავარი კონტროლიორობა.

გრიშა უმუშევრების თვალში მაღლ თვალსაჩინო ფიგურად აღიმართა, საკუთარი კაბინეტიც გაიჩინა და კარებზე ნაბეჭდი მისი სახელი და გვარა გამოაკრა...

— აბა ახლა უნდა გამოვიჩინო ბაჭობა, ახლა მაქვს დრო რომ ჩემიანებს გამოვადგე — ფიქრობდა იგი და შედი-ზედ გზავნიდა სამსახურში ურიგოდ ნაცნობ მეგობრებს, არა კავშირის წევრებს, კულაკის შვილებს და სამაგიეროდ გასამრჯელოსაც ღებულობდა სხვადასხვა „მალარიჩების“ სახით.

მისი მოქმედება შეუმჩნეველი არ დარჩა მუშალების ფიზიკურ თვალს და... და გრიშას მიართყეს მეტად მწველი პანდურა.

— ტროცკისტობას მწამობენ, მე გულჩვილი კაცი ვარ, ვერ ავიტანე უმუშევრების და საერთოდ დასაწყლებული ხალხის ცქერა, ამიტომ ბარჯაში სამსახურს ჩემით დავანებე თავი... გატყობ რომ მაგათი საქმე ხელიდან წასულია... მართლაც წასულია ხელიდან ასეთების საქმე.

— რისთვის ვასწმინდეს მავნებლად თუ იცი?
— მანქანების გაუწმენდაობის გამო!

ჭამაშვილი

— „წმინდა“ ამ სიტყვის ძირი ხომ სიწმინდეა, — წმიდა. სწორედ ამიტომ დაარქვეს მარიამს წმიდა მარიამი. ულოცო უნდა მეტი რა ღონეაო, გადასწყვიტა ჭიჭიკო ჭამაშვილი. საწოლთან მარჯის სურათი ქონდა დაკიდებული. სურათის მეორე მხარეს წმიდა მარიამის ხატი ქონდა აფარებული. მარჯის სურათი შემობრუნდა, წამოუჩიქა წმიდა მარიამს და დაწკაპა:

— წმიდა მარიამ, დღემდის შენთვის არ ვამიხვლია ჩემი პარტიულია, მაგრამ ახლა ვაჭირვებამ მაძულა, რადგან კარს მომადგა პარტიის წმინდა, მე მოველი შენგან წველას, გადმოფინე სიწმიდე შენი და გადამარჩინე პარტიიდან გარიცხვას, გევედრები მუხლ მოდრეკით!

ამ ლოცვის დროს თვალ წინ მოვლანდა — თითქოს მანდატს ართევდნენ, ვეღარ მოითმინა და ცრემლები გადმოჟარა. ჭიჭიკო კიდევ დიდხანს იქნებოდა დაჩოქილი ხატის წინ, რომ მასთან არ შესულიყო თავისი ცოლი ივლიტა. ჭიჭიკოს თვალზე ცრემლები ძლიერ გაუკვირდა მას.

— რა იყო, ჭიჭიკო ეს ცრემლები რა არის შენს თვალზე? ჰკითხა განცვიფრებულმა ცოლმა. ჭიჭიკო გიჟივით წამოხტა ზეზე სურათი ისევ შეუმჩნეველად შეატრიალა.

— რა ვქნა, ჩემო მშვენიერო ივლიტა, ძლიერ კარგი კაცი იყო ის ცხოვრებული მამა შენი, გამახსენდა ის, ვეღარ მოგიმინე, მისმა მოგონებამ ცრემლებით ამოვსო თვალები — უპასუხა ცოლს, გულში კი მაგრა შეიღვინა — ძაღლები ჩააკვდეს სამარეში მამა შენს, შენი ჩემზე შემოტყუებისათვისო.

ივლიტას მეტად ესიამოვნა ქმარის ასეთი მოქმედება. თან უკვირდა: — მთელი ორი წელიწადი ზურგზე მხოლოდები გამიჩინა ნაცემით და ასე ვარჯად რომ მტყურობაო.

გადიოდა ღღინი, ჭიჭიკო ყრველ ფენის გადაღებაზე წმინდაზე ფიქრობდა და ეძებდა ხალხს გადასაბირებლად, მაგრამ ვინ უნდა ეშოვნა, ღარიბებთან მას საერთო არაფერი ქონდა, მართალია პარტიული იყო, მაგრამ პარტიის ხაზის გატარება ფეხზე ეკიდა. ღარიბების დახმარების ნაცვლად შეძლებულ და კულაკს უწყობდა ხელს, მათთან იყო ღლედა ღამე. ვაჭირვების დღესაც მოაგონდა კულაკი გრიგოლა — გრიგოლა, შენ ივანე გყავს ნაცნობი თბილისში, მიწერი როგორმე დამხმაროს, დაწვრილებით აუწერი ჩემი ვინაობა, გესმის თორემ დავილუბე, — უთხრა ერთ დღეს გრიგოლას, ჭიჭიკომ.

— შენი დახმარება ჩემი ვალდებულებაა, შენ რომ ვაგჩისტონ, მეც ხომ ვიზარალებო — მიუგო გრიგოლამ და დასწერა წერილი.

— „ამხ. ივანე! მოგხსენება, ახლა იწყება პარტიული ჩისტკა, ამიტომ გთხოვთ დაეხმაროთ მაქედან ჭიჭიკო ჭამაშვილს. ჭიჭიკო მეტად სპეტაკია, მართალია ვლენები საყვედურობენ, თითქოს ჭიჭიკო ვერ სდგას თავის სიმაღლეზე, მაგრამ ეს არ არის სწორი. ჭიჭიკომ ორ სართულიანი სახლი აიშენა და მეტ სიმძაღლეზე დადგომა მგონია არაა საჭირო, თუ ღარიბ გლეხებს ვერ ეხმარებოდა, მაგიჯში მსხვილ მეურნეობას ხელს უწყობდა. თქვენი პარტიის ლოზუნგიც ხომ ეს არის. ჩვენს სოფელში მსხვილი მეურნეობა მხოლოდ ჩვენ გვაქვს და ჭიჭიკოც ჩვენ ვვებმარებოდა, აბა რა უნდა ექნა, მე მგონია ეს არაა გადახრა, რაც შეეხება ლოთობას და ცოლის ტყუილს, მას შემდეგ რაც წმინდა გამოცხადდა ხელი აიღო ამ ამბებზე და მეც უჩივი, რომ სანამ წმინდა მოთავდებოდეს, თავდაჭერილად იყოს.

ამბობენ ჭიჭიკომ პლატფორმას გადაუხვიაო, არ არის მართალი, რადგან ჩვენს პლატფორმასთან მიწა ორივე მხარეს მის მამას ეკუთვნოდა წინეთ და პლატფორმის მეორე მხარე მან მიიკუთვნა. აბა შენ იცი ივანე, თუ მოინდომებ ამ საქმეს — ასე თავდებოდა გრიგოლას წერილი. წერილი ფოსტის ყუთში ჩაადგო და ჭიჭიკო დაამშვიდა.

— ივანე, წერილია სოფლიდან. უთხრა ცოლმა ივანეს და ახლად მიღებული წერილი გადასცა მას. ივანემ წერილი გულდასმით წაიკითხა, შემდეგ ხელი ჩაიქნია და სთქვა:

— მ. ჭიჭიკოს ვაჭირვებაზე მწერს, სიტყვ მიუცია წმინდის საკითხს, მე ჩემი ვაჭირვება მეყოფა, გუშინ გამჩისტკეს კაცი, გრიგოლასთანებმა დამლუპეს და ახლა პროტექციას მთხოვს.

ივანიკა

სასამართლოში წავალ, ნაცნობები მყავს ბლომად. საკბილო მულამ არის იქ მუცლის ვასაქლომად... ზოგმა მოვიდა ცხრაზე, ზოგმა დაკარგა ათი, (აღბად თუ შეეშალა მას მისი მისამართი). რა ვუყოთ — „ჩვენებია“ არ ითქმის მათზე ცუდი, ცოტა კი მოუხდება მათ „ტარტაროზის“ გული.

იქიდან აღმასკომში მე ვავეშურე წამსვე, რადგანაც არის მულამ იქ „საქმეები“ ხავსე. უკრიდორია დიდი, და არის ვასაქანი, ხშირად დადიან უქმად, რომ საქმეს უქნას ვანი. (იქ ბევრი უნდა იყოს ძველი ხარისხის გვანი).

მესამე მუშაკომში წავალ ის ჩვენი არის სრულად, არ არის თორემ ნარმას მულამ იყიდი ფულად. ვკითხე: „როგორაა საქმე, ხად რას ხსენით ყიდე ახალს? მსურს პროტექცია უქნა ჩემს ნათლიას და მძახხლს“. სთქვეს, რომ უნდოდათ ვახხხა ახალი სავაჭროსი, მუშათა უბანშია კარგის და სავარგოსი. მაგრამ ვერ ნახეს ბინა დაეწყოს საქონელი, და ამ მიზეზმა იმათ დღეს შეუშალა ხელი. ერთ შენობაში იყო ძროხა და მისი შვილი, ამიტომ ვერ დასცალეს რადგან ცხოვრობდა წყვილი. მაგრამ მომკვდარა ძროხა, ხბო დარჩენილა ობლად, ვერც მისი გამოყვანა მოხერხებულა სოფლად. ყოფილა „ოტვეტტვენი“ (როგორც ირკვევა საქმით); ამიტომ ფუტი არის, რა ვაკეთებდა აქ თქმით?

წითელი კუთხე შემხვდა, ცულტურის არის დარგი: მართული სურათებით სასურველი რა ვარგი. დავეგეკი, ვითამაშე, შეც მოვიხსენე კვარტი, მაგრამ გამომდევს აქვე მოხერხებული კვანტი. მომშვიდა, შევიარე

სასადილოში იქვე, სანამ მომცემდნ საქმელს, გამოვიძინე პირქვე. მოლოლომა და მოქანცულმა გამოვეშურე სახლში... რაც ხდება სხვაგან, მოგწერ ყველაფერს მოკლე ხანში.

„მომოწა“

ცნობათა მიღება

საქრებულო

„პინგენს“ (ქუთაისი): — თუ მართლაც ზემოხსენებულ სიმართლეს, რატომ არ ასახელებთ მომქმედ პირებს და მოქმედების ადგილს? ვინ იცის — ეგებ სხვა კომუნისტ-ნიც? იქნებ თავისი ამქრებით ახალკვირას და შობილებს ქრისტეს ღმრთისაწული მიუღოცა. ამიტომ საჭიროა აუთ პიროვნების დასახელება.

ტარტორს (ახალდაბა): — თუკი მართლაც წასული ცოდნები ხსენებით შერჩა, რატომაც არ იქნება გათამამებული და:

ასე მღერის სატყეოში
თავისუფლად გმირი ილია:
„გამიფლანგავს, ცვლავ გავფლანგავ,
ვეცდები და კიდევ ვცდილობ“.

და როგორც სჩანს მიზანსაც მიაღწევს, რადგან ადგმა ლობრივი ხელისუფლება „არ ერევა სხვის შინაურ საქმე-სს“.

კავალერისტს, (ჯგუფათი): — განა შეიძლება ასეთი საიდუმლოს გამოაშკარავება, რომ „აღმასკომის თავმჯდომარემ კულაკ თეოფილე გოგუას სიღარიბის მოწმობა მის-ცა უნივერსიტეტში წარსადგინა“ და თუ ამის შესახებ ხალხში აღმასკომის მიმართ საყვედური გაისმის—საყვე-დური სრულიად სამართლიანია.

მშინჯას, (ხონი): — თქვენ თუ კი გგონიათ, რომ თქვე-ნი ლექსის დაბეჭდვა უშველის საქმეს, — პა, ებეჭდავთ: მიხეილ ფულსა სესხულობს, ასესხებს ნახესხს ფულსაო. პროცენტზე პროცენტს ღებულობს, ამხიარულებს ფულსაო.

შემდეგ ყოფილ პატროსან სერგოზე — ვოპერატივის ნოქარზე სწერთ:

ენლა სერგომ მოინდომა—
ავაშენებ კარგს სახლსაო.
მაგრამ საქმე წაუვიდა—
რევიზია სჩხრეს დახლსაო.

რა თქმა უნდა, დახლში რომ ყველაფერი რიგიანად ყოფილიყო, არც თქვენ და არც ჩვენ სათქმელი და დასა-წერი არაფერი გვექნებოდა, მაგრამ... მაგარიც ის არის, რომ:

რევიზიამ სალაროში
ნახა დიდი დანაკლისი.
თურმე ქაფი გააღინა,—
შეირცხვინა მით სინდისი.

და პანდური ჰკრეს ჩვენს სერგოს,—ღირსიც იყო მან ეს ერგოს.

რაბატბას, (ბუკისციხე, გურია): — მიუხედავად იმისა, რომ — ჩვენ მაინცაღამინც არა ვართ გარკვეული მაგ საკითხებში, მაინც ებეჭდავთ ამონაწერს თქვენი ლექსი-დან:

სკოლაში რომ შევიხედოთ,
ვნახავთ გამგეს თვისი ცოლით:
დომენტი კი შარაშიძეს
გვერდს უმშვენებს თვის საცოლდე.
გლენკომში კი თეოფილე
ვასოს ძმა პროტექტორი;
ყველანი და ყველა ერთად
ცოლ-ქმრებია და სწორსწორი

ჩვენ ვერაფერი გავიგეთ ამ სიტყვების რახა-როუნში. ებეჭდავთ მხოლოდ იმისათვის, რომ, ეგებ, სხვებმა გაიფიქრა და გაგვაგებინოს—რაზია საქმე?

კავალერისტს, (სამიქაო, სენაკის მაზრა): — იცი რა გითხრათ?! რამდენიც არ უნდა დავსწეროთ, გლენკო-მის სასადლოში მაინც იქნება ღვინის სმა და ქიფი. ეს საკითხი ადგილობრივ აღმასკომში უფრო ადვილად მოგ-ვარდება.

ვოსნიმის: — შე კაი კაცო, მადლობის მაგიერ საყვე-დურს ეუბნები? მართალი გითხრათ — ამ მასალის გასწო-რება დავიწყეთ, შუამდე მივედით და შემდეგ საჭიროთ გსცანით არ დაგვებეჭდა.

ციკლონს, (გორი): — ვერაფერი შეტეხა ვერაფერს თქვენი წითელი მეთაური პლატონი, თუ ამბობს:

„მე როგორი წითელი მეთაური ვარ, თუ წითელი კვერცი არ მექნა ადღვამას“.

აღბად, პლატონს დიდი მსგავსება აქვს რედისკასთან (ესეც ხომ გარედან წითელია!).

მაილას, (ს. ალერტი, სენაკის მაზრა): — აღწად თქვენს ექიმ-ფერმალ-პროვიზორ პლატონზე ნათქვამი ხალხური თქმულება: „უძაღლ ქვეყანაში კატას აყუფებ-დნო“.

პრტაშანს, (გუბი, ქუთაისის მაზრა): — ვასტულებთ თქვენს თხოვნას:

სიმონიკა სენანიძემ მოიხმარა უნარი.
არ დაზოგა: საწყალი, მეზობელი, სტუმარი,
ტარტაროზო, მიირთვი დამღუპველი ქალისა;
დამღუპველი მასთანვე ნორჩი მომავლისა.
შალიძის, (სოფ. ღები): — თუ კი დარწმუნებულნი ხართ, რომ ტარტაროზში მოთავსებით საქმე გამოკეთდე-ბა, პა, ებეჭდავთ თქვენს ლექსს:
მხეიძემ თვის საქციელით ყველა გავაშეშა;
რომ სკოლიდან მოიპარა მან ღერობით შეშა:
ერთხელ ვნახე ის ჭიორას მეტისმეტად მთვრალი;
ქუჩაში არ გაუშვია უკოცნელი ქალი.

ალის, (რაჭა): — რალა გამოცანაა:
უყვარს ქეფი, ღრეობა
რიონის პირათ ზორანთან;
ყველა შვილები მან თვისი
მღვდელ-ღიაკენებით მონათლა:
ეს ხომ ნესტორ მკერვალი შვილია?!

ვლადიმერ მიძაბარიძის, (შროშა): — გიდასტუ-რებთ, რომ ადგილობრივ ქობ-სამკითხველოს შესახებ მღ-თავსებული წერილი თქვენ არ გეკუთვინთ.

ალის, (მუხრანის): — ჩვენ არა გგვინია, რომ ასეთნ ლექსით მიზანს მიაღწიოთ:

გაზაფხულია. ხარობს ბუნება,
ფერადფერად ირთვება ველი,
და ამიტომაც მომეგუნება
წუთით გავართო ჩვენი მკითხველი.
აღმასკომს რომ პატრონობა შესძლებოდნ, არც სკოლა
იქნებოდა ასეთ ღლეში.

ტლინკაძის, (ცხემლის - ხიდი, ოზურგეთი): — თქვე-ნი თემის მრავალ უარყოფით მხარეებთან, ჩვენ აღვნიშ-ნავთ ამ შემთხვევაში იმას, რომ:

ვერ ურიგდებით ღმერთმანი
შვიდწლიდში ჩხუბს და ყაყანსა,
მასწავლებლები ერთმანეთს
თავში ახლიან სტაქანსა.

თუ სტაქანი არ ტყდება, ხოლო თავი კი, — მაშინ ვი-დედ არა უშავს მასწავლებლების ჩხუბს. (ზოგი თავი ერთ ქიქადაც არა ღირს). გატეხილი თავის გაბითლება ადვილს საქმეა; ხოლო გატეხილ ქიქას აღარაფერი ეშველება.

ამის შემდეგ არც გასაკვირია, თუ:
ილარიონი შორიდან
ქუცქერის ამა ამბავსა
(კავშირის თავმჯდომარეა)
და უფროსილდება ის თავსა.

სიფრთხილეს თავი არ სტკივა, რა თქმა უნდა ასეთ შემთხვევაში სჯობია თავი შორს გექიროს და სერის შო-რიდან უყურებდე.

№ 100-ს, (სადგ. სკრა): — რატომ არ ასახელებთ იმ „კომუნისტს“, რომელმაც:
თითქმის ადღვამას ებრძვისო, შეჰყარა უღვთოთ რაზ-მია

წარმოდგენაზე მოვიდენ, სუყველა არის ნახშია.
მეორე ღღეს კი სხვა სოფლად ღღესასწაულზე წავიდა.
ასეთი კაცი ვაშორთ პარტიის რიგებს თავიდან.
აღბად დაკმაყოფილებული იქნება ჩვენი წინადადება:
შპაკოს, (ჭიათურა): — ამის შესახებ ავი იყოს!

J. Akhmedze

და სამუდამოდ გამოეთხოვა.